

Бунтовният април - 1876

Още се чудя на тази красота и зеленина, на тази чудна природа, макар сега всичко да е обагрено в червено. Но ето пак тишината е нарушена. В далечината проехтява изстрел от пушка, последван от писък. Ама какъв писък – и турчинът ще се нажали. Така плаче само българката – за любимия, загинал за свободата на отечеството, за своята единствена рожба, отнета от омразния тиранин. Но и нейната съдба няма да е по-лека – ето идват османлиите за нея. Качват я на коня и вече препускат към Търново – център на Първи революционен окръг! Ама и търновците са едни - вчера заклетни революционери, а днес покорна рая.

Но почакай, откъде се чува този тропот на копита? Дали не идат комитите въстание и в Самоводене да вдигат, или башибозуците пак ще плякосват? Ех, празни надежди! Това са заптиетата. Що ли дирят тука? И таз добра, да чукат на вратата на къщата, в която се крия. Хлопат по вратата от минута и усещам, че вече търпението ги напуска. Най-после Йонко им отваря. Дано се е сетил и камата да вземе, че не знаем какво ги води насам. Сигурен съм, че няма да ме издаде. Та нали преди ден оттук мина цяла тълпа башибозуци и нищо за мене не каза. Него и на шиш да го въртят, няма да ме предаде, ама не иска и думичка за въстание да чуе. И той като всички селяни – все по един ум вървят – Русия, Русия – тя ще ни спаси. Само някои по-млади, по-буйни с мене са съгласни. Аз, както дочувам, те и в Търново не се бунтуват много. Не се бунтуват ли ще кажеш? Ами четата на поп Харитон и Бачо Киро. Ех, да бяха и другите търновски апостоли като тях – до един юнаци. Като ги обградили турците в Дряновският манастир... девет дни, девет нощи – мъка. Навсякъде турци – цяла орда, а нашите има, няма двеста души – все гладни и жадни, но не се дават – държат, държат, макар да знаят, че бесило ги чака. А те, османлиите, палят, рушат всичко. Аз бях посещавал манастира – красота, зеленина, тишина. Да ти се радва сърцето! А сега само руини и пепелища. Но да не скърбим напразно. Такава е съдбата на всичко чисто, неопетнено в нашата злощастна майка... България. А Европа, която смее да се нарича демократична, гледа тия зверства съвсем спокойно. Но, сега ще се стресне, ще види силата на поробения български народ. А той вече не е прост и наивен – прозира нейната същност. Но аз не мога само да гледам и стоя настрана – тръгвам! Дунав пак ще преплувам.

Тюх, тръгват най-после заптиетата. Но чакай, защо ли влизат в Стойковата къща! И викове вече чувам. С какво ли мъчат пак бедния народ? Но ако седнем да плачем за всички български мъченици, Черно море няма да побере сълзите ни. Затова нека се борим за правдата си, нека станем комити. Не че тяхната съдба е лека.

Ето го и Стойко - поредният нещастник, заптиетата го водят. Кой предател го е наклеветил пред безчестния турски управник? Но беда - вързани са зад гърба му ръцете, а това значи само едно – към бесилото отива. Де да ги бяха вързали отпред - щеше да пътува – до Търново или Елена. Щеше малко свят да види, а и казват, че в търновския затвор имало апостоли и от четата на Христо Ботев. А за него той е най-великият революционер, неговият най-голям идеал, а сега до бесилото отива. Но на това бесило са погинали най- великите синове на нашата майка България. Така че, не плачи сърце, а се радвай за него.

Жара Недкова Еленска,